

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 161/2018 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen työeläkkeen vaikutuksesta luopumistukea ja leskeneläkettä saavan henkilön leskeneläkkeeseen

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Markku Pakkanen/kesk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 161/2018 vp:

Onko oikeudenmukaista, että tehty työ ja siitä ansaittu työeläke vähentävät luopumistuellä olevan henkilön leskeneläkettä, kun työttömyys työeläkettä ansaitulta ajalta taas nostaisi sitä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Perhe-eläkkeen tarkoituksena on turvata lesken ja lasten toimeentuloa ja sen jatkuvuutta perheenhuoltajan kuoleman jälkeen. Toimeentulon turvaamisen tarve on yleensä suurin silloin, kun edunjäntäjällä on kuollessaan alaikäisiä lapsia. Perhe-eläkettä maksetaan edunjäntäjän kuoleman jälkeen leskeneläkkeenä ja lapseneläkkeenä. Työeläkelakien mukaiseen perhe-eläkkeeseen voi olla oikeus myös 65-vuotta täyttäneellä ja vanhuuseläkettä saavalla leskellä.

Kysymyksessä verrataan luopumistukea saavan lesken, jolle on kertynyt työuraltaan myös muuta kuin maatalousyrittäjän eläkettä, leskeneläkettä tilanteeseen, jossa leskeneläkettä saaneelle leskelle ei olisi kertynyt työuraltaan muuta kuin maatalousyrittäjän eläkettä ja hän olisi ollut esimerkiksi työttömänä. Kysymyksessä on tuotu esiin, että työuraltaan pitkään työttömänä ollut ja luopumistukea saava leski saisi suurempaa leskeneläkettä kuin luopumistukea saava leski, jolle on kertynyt työuraltaan myös muuta kuin maatalousyrittäjän eläkettä.

Leskeneläkkeen määrään vaikuttavat kuitenkin myös muut seikat kuin leskelle karttuneen eläkkeen määrä, kuten lapseneläkkeeseen oikeutettujen lasten lukumäärä ja tietyissä tilanteissa lesken omat ansiotulot. Eläkesovituksessa leskeneläkkeestä vähennetään puolet siitä lesken oman työeläkkeen tai vastaavan tulon määrästä, joka ylittää leskeneläkkeen vähennyksen perusteen, joka on 695,50 euroa kuukaudessa vuoden 2018 tasossa. Näin ollen osa lesken tuloista jää eläkesovituksen ulkopuolelle. Luopumistukea saavan lesken eläkesovitus tehdään samoin kuin muidenkin leskien.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 161/2018 vp

Kysymyksessä esitetyn tilanteen tarkoituksenmukaisuuden ja oikeudenmukaisuuden arvioinnin osalta tulee huomioida perhe-eläkkeen tarkoitus eli se, että sillä turvataan lesken ja lasten toimeentuloa ja sen jatkuvuutta perhehuoltajan kuoleman jälkeen. Henkilön mahdollista tulevaa oikeutta perhe-eläkkeeseen tai sen määrää ei lähtökohtaisesti voida työuran aikana ennen edunjäntäjän mahdollista kuolemaa ennakoida tekemällä työtä tai olemalla työttömänä, koska perhe-eläkettä maksetaan edunjäntäjän kuoleman perusteella ja tämän tapahtuman aikaan kytkeytyvien olosuhteiden perusteella. Perhe-eläkkeellä ei myöskään tavoitella ennakoivaa käyttäytymistä ohjaavaa vaikutusta, vaan tavoitteena on sopeuttaa perheen lesken ja lasten toimeentuloa kuoleman seurauksena muuttuneisiin olosuhteisiin. Työurallaan vähän eläkettä kerryttäneellä leskellä saattaa olla suurempi tarve perhe-eläkkeen antamaan taloudelliseen turvaan.

Helsingissä 18.5.2018

Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila